

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Dokümantasyon Daire Başkanlığı
Yayın nu: 18

T.C. BAŞBAKANLIK
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
DOKÜMANTASYON MERKEZİ'NİN
BİLGİ MERKEZLERİ SİSTEMİ İÇİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

Arif AŞÇI

ANKARA - 1996

Bilgisayar Dizgi

Sadık KINIK

ISBN 975-19-1432-9

19-21 Haziran 1996 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenen "50. Kuruluş Yılında Ulusaldan Evrensele Türk Millî Kütüphanesi (1946-1996) Sempozyumu"na sunulan tebliğdir.

ÖNSÖZ

Bilindiği üzere, her millet bir tarihî mirasın sahibidir. Bu tarihî mirasın çok önemli bir bölümünü arşivler, kütüphaneler, eski eserler gibi maddî ve manevî kültür varlıkları teşkil ederler. Millet olabilme ve kalabilmede bu kültür varlıklarının büyük yeri ve rolü vardır.

Sahip olunan bu kültür varlıklarının nesillerden nesillere intikali ise, bunların muhafazası ve değerlendirilmesi ile mümkündür.

Geçmiş ile bugün ve gelecek arasında sağlam köprüler kurulması, toplum hayatı, kültür, siyaset ve ekonomi alanında yaşanan tecrübelerin gelecek kuşaklara sağlıklı bir şekilde aktarılması, devletlerin ve milletlerin tarihinde çok büyük önem taşımaktadır.

Arşivler, devletlerin mazisine ışık tutan, geleceğini yönlendirmede çok önemli rol oynayan ve bu yönüyle devlet varlığının teminatı olan vazgeçilmez kuruluşlardan biridir.

Millî arşivlerimizin korunması ve değerlendirilmesiyle ilgili her türlü görev, 3056 sayılı 'Başbakanlık Teşkilât Kanunu'nun 2'nci maddesiyle Başbakanlığa, 11'nci maddesiyle de Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'ne verilmiştir.

Devlet arşiv hizmetleri, millî seviyede ve köklü bir şekilde ele alınarak, hukukî, idarî ve teknik arşiv uygulamalarına imkân verecek gerekli mevzuat düzenlemeleri yapılmış, arşiv konusu bir devlet politikası olarak ele alınmıştır.

Yürütülen millî arşiv politikasına uygun olarak, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nin, tarihî hâkikatlerin ilmin ışığında açıklanması için birinci el kaynak olarak kullanılması ve daha rasyonel bir şekilde hizmet vermesi; Cumhuriyet dönemi arşivlerinin ise merkezî bir şekilde kontrol altına alınması yolunda sürdürülen reform çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Devlet Arşivi'nin kurulması yolunda sürdürülen gayretler, Üçüncü Beş Yıllık Plân'da yer alan Devlet Arşiv Sitesi'nin Cumhuriyet'in kuruluşunun 65'inci yıldönümünde Ankara'da hizmete sokulması ile neticelenmiştir.

Böylece, kültür mirasımıza ışık tutacak, Cumhuriyet Türkiye-si'nden gelecek kuşaklara sahip olmakla gurur duyacakları, onlara tarih ve millî birlik şuuru aşılayacak bir Cumhuriyet Arşivi'nin kurulması hedefi de gerçekleşmiştir.

Diğer taraftan, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı, yönetimin hizmet ve faaliyetlerinin yürütülmesinde ihtiyaç duyulan bilgi ve belgenin temini ve araştırmacıların hizmetine sunulması görevini, çağdaş teknolojinin imkânlarından yararlanarak başarıyla sürdürmektedir.

Devlet arşiv hizmetlerinin ifade edildiği gibi, millî seviyede ve köklü bir şekilde ele alınarak, hukukî, idarî ve teknik arşiv uygulamalarına imkân verecek gerekli mevzuat düzenlemeleri ile bir devlet politikası haline getirilmesi, Türk devlet ve millet, kültür ve ilim, nihayet Türk arşivciliği adına gurur verici ve kalıcı hizmetlerdir.

Türk Millî Kütüphanesi'nin kuruluşunun 50. yılı münasebetiyle 16-21 Haziran 1996 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenen "50. Kuruluş Yılında Ulusaldan Evrensele Türk Millî Kütüphanesi (1946-1996) Sempozyumu"na sunulan bu tebliğ ile; arşivlerimiz ve arşivciliğimizde sağlanan gelişmelerin ışığında, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Merkezi ve bu merkezin Genel Müdürlük teşkilatı içerisindeki hizmet ve faaliyetleri yanında, millî bilgi merkezleri sistemindeki yeri ve önemi üzerinde durularak, tanıtımı yapılmıştır.

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nda kütüphaneci-dokümantalist olarak görev yapan Arif Aşçı tarafından sunulan bu tebliğ, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nın bir yayını olarak ilgililerin istifadesine sunulmaktadır. Yararlı olması dileğimizeyiz.

17 Temmuz 1996

İsmet BİNARK

Devlet Arşivleri Genel Müdürü

Giriş

Kütüphaneler, dokümantasyon ve enformasyon merkezleri ile arşivler, bilgi merkezleri sisteminin temel unsurları arasında önemli bir yer tutmaktadırlar. Millî arşiv ve millî kütüphane ise bu sistemin odak noktasında yer alan iki büyük kurumdur. Bu sebeple, farklı türlerdeki bilgi merkezlerinin yaptıkları faaliyetlerin ve birbirleri ile olan münasebetlerinin ortaya konulması, bilgi merkezleri sisteminin genel başarısı bakımından son derece önemli bir husustur.

Ülkemizde, kütüphane, dokümantasyon ve enformasyon merkezi türündeki bilgi merkezlerinin son yıllarda istikrarlı bir gelişme sağladıkları görülmektedir. Aynı zamanda, arşivcilik hizmet ve faaliyetlerinin de millî seviyede ve en önemlisi büyük bir ilmî ve idarî kararlılıkla ele alınması münasebetiyle geçmiş dönemlere nisbetle gözle görülür ve tatminkar bir gelişme kaydettiğini söylemek de mümkündür. Arşivciliğimiz bakımından bugün geline safhanın en dikkate değer tarafı, yürütülmekte olan her türlü hizmet ve faaliyetin süreklilik gösterecek hukukî ve idarî bir yapıya kavuşturulmuş olmasıdır.

Türk Millî Kütüphanesi'nin kuruluşunun 50. yılı münasebetiyle düzenlenen bu sempozyumda; arşivciliğimizde sağlanan gelişmelerin de ışığında özellikle millî arşiv teşkilâtımız bünyesinde ihdas edilmiş olması sebebiyle Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Merkezi ve bu merkezin bilgi merkezleri sistemindeki yeri ve önemi üzerinde durularak, tanıtılacaktır.

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Merkezi'ni tanıtmaya geçmeden önce, yukarıda sözü edilen bütün bilgi merkezlerinin esas fonksiyonlarını genel bir bakış açısı içerisinde incelemekte fayda vardır. Bu hususta Delmas (1991:55-56)'ın değerlendirmesi şöyledir: *"Arşivler, kütüphaneler, müzeler ve dokümantasyon merkezlerinin birçok ortak kültürel ilgi noktaları vardır. Fakat bu ortak noktalar, gerek yapıları gerekse gayeleri açısından bunların*

birbirlerinden esasta farklı kuruluşlar olduğunu görmemize mani olmamalıdır. Kütüphaneler entellektüel hayat ile, müzeler, medeniyet ve hayatın bir takım zevkleri ile, dokümantasyon merkezleri genellikle yakın zamanda yaşamakta olan ve çok iyi belirlenmiş gerçekçi konularla ilgilenirler. Arşivler ise, toplumun işleyişini tamamlama fonksiyonunu üstlenmiştir. Bu sebeple de bu kuruluşlar arasında ne bir entegrasyon (bütünleşme) ne de bir rekabet söz konusudur. Bunun yerine, ortak problemler üzerinde bir işbirliği olmalıdır. Ancak bu işbirliği sayesinde, hepsini ilgilendiren sınırlı kaynaklar ortak bir merkezde toplanabilir ve her kuruluş bu kaynaklar ile kendi problemini çözebilir.” Delmas bu ifadeleri ile, bir sistem bütünlüğü içerisinde bilgi merkezlerinin fonksiyonlarına genel ve açık bir çerçeveye çizmektedir.

Aynı husus benzer bir bakış açısıyla Cook (1984:6-7) tarafından da şu ifadeler ile izah edilmektedir: “... arşiv hizmetleri, bilgiyi depolama ve yayma ile ilgilenen kütüphaneler, dokümantasyon hizmetleri ve müzelerden oluşan daha büyük çaptaki ulusal kuruluşlardan oluşan yapının bir parçasıdır. Bu nedenle, arşivler, kültürel ya da kalıtsal türde kuruluşlar arasına girerler (ama başka işlevleri de vardır). Bu kuruluşlardan herbirinin, kendine özgü karakterini oluşturan ayrı bir işlevi bulunur. Birinin işlevleri, bir başkasının işlevleri ile içiçe girebilir... Her kuruluş türü, bütün için gereklidir ve birbiriyle çakışan işlevler ağı, tüm sistemin etkin olmasını sağlar.”

Bilgi merkezleri arasındaki münasebetleri maddeler halinde yazarak sıralamak yerine, gelişen ve değişen şartların ve imkanların bu münasebetleri çok yönlü hale getirmesine çalışmak daha doğru olacaktır.

Buraya kadar verilmiş olan genel değerlendirmelerden sonra, konunun daha iyi anlaşılması bakımından arşiv ve kütüphane, arşiv ve dokümantasyon münasebetlerine kısaca daha ayrıntılı bir şekilde bakmak faydalı olacaktır.

Arşiv ve kütüphane münasebetleri Devlet Arşivleri Genel Müdürü İsmet Binark (1980:14) tarafından şu ifadelerle incelenmektedir: “Bilindiği üzere, kütüphanecilik ve arşivcilik birbirine yakın olan ihtisas meslekleridir. Kısaca söylemek gerekirse, arşivciliğe ve

kütüphaneciliğe birbirine yakın ve yardımcı iki meslek gözüyle bakılabilir. Her şeyden önce, arşivler ve kütüphaneler, üzerine yazı yazılan (grafik) materyalleri ihtiva ederler. Günümüzde, mevcut materyallerden, ikonografik belgeler, filmler, plaklar, sesli dokümanlar gibi malzemelere, hem kütüphanelerde, hem de arşivlerde rastlanmaktadır. Arşivler ve kütüphaneler, çeşitli materyalleri, kültürün ve bilimin hizmetine sunma yönünden, gaye ve görev birliğine sahiptirler. Fon birimleri arasında benzerlik vardır. Materyalleri tasnif etmek, kodlamak, gruplaştırmak, kataloga geçirmek, tanıtmak gibi işlemler, ayrı şekillerde olsa bile, her iki meslekte de hizmet olarak mevcuttur.” Bu ifadelerle de ortaya konulduğu gibi, söz konusu bilgi merkezleri arasındaki münasebetleri malzeme ve metod yönüyle ele almak mümkündür.

Arşiv ve dokümantasyon münasebetleri yine Binark (1980:17)’in aşağıdaki görüşleri ile şu şekilde ifade edilmektedir: “Arşiv ve dokümantasyon arasında, malzeme ve metod yönlerinden hem benzer, hem de farklı taraflar olması dolayısıyla, bu bakımdan bir münasebet olduğu söylenebilir. Arşivin kendiliğinden teşekkül eden (toplanan-biriken) malzemesine karşılık; dokümantasyonun araştırma neticelelerini derlemeye yönelmiş olması, iki ayrı tür çalışmanın farklı yönlerini; teşekkül eden ve toplanan malzemelerin ilk planda tasnifi ile, istifadeye sunulması ise onların benzer yönlerini teşkil etmektedir.”

Ayrıca bir sistem bütünlüğü içerisinde arşiv hizmetlerinin, kütüphane-dokümantasyon-enformasyon hizmetlerini tamamlayıcı bir özellik göstermesi bakımından önemi ve gerekliliği Cook (1991:1) tarafından şöyle ifade edilmektedir: “Arşiv belgeleri, bir ülkenin enformasyon hizmetlerinde önemli bir rol oynarlar. Enformasyon hizmetlerindeki malzemeler, önemli kuruluşların idarî faaliyetleri sonucunda meydana gelmişlerdir. Kütüphane ve dokümantasyon hizmetlerindeki malzemeler ise dışarıdan gelmiştir. Mevcut kaynakların sınırları içerisinde arşiv hizmetleri çok iyi bir şekilde yürütülmelidir. Aksi takdirde sağlıklı bir enformasyon hizmeti verilemez.” Buradan da anlaşılacağı gibi, millî arşiv teşkilâtı bünyesinde ihdas edilecek olan bir kütüphane-dokümantasyon merkezinin yapacağı görev ve hizmetlerin millî bilgi merkezleri sistemi içerisinde de önemli bir yeri ve değeri olacaktır.

Bu safhada bir arşiv kurumu bünyesinde 'kütüphane-dokümantasyon merkezi' birimi kurulmasının önemi üzerinde durulması gerekir. Bu husus Cunbur (1985:149) tarafından şöyle incelenmektedir: *"Kütüphane ve arşiv toplanan veya topladıkları malzeme bakımından olduğu kadar, verdikleri hizmet şekli yönünden de birbirlerine yakın, kardeş kuruluşlardır. Çağdaş gelişmeler bu iki kuruluşu daha da birbirlerine yaklaştırmaktadır. Arşivler, muhtevalarını işleyip hizmete sunabilmek ve araştırmacıya sunuşta da daha verimli ve süratli hizmet verebilmek için bünyelerinde birer ihtisas kütüphanesi ve dokümantasyon merkezi kurmak zorunda kaldıkları gibi, kütüphanelerden hiç olmazsa bir kısmı da içlerinde bir takım arşivler kurup geliştirmek mecburiyetindedirler."*

Bu açıklamalar da göstermektedir ki; arşiv koleksiyonlarından yeterince istifade edebilmek ve bu koleksiyonların muhtevalarını daha anlaşılır ve anlamlı kılabilmek bakımından; güçlü bir kütüphane-dokümantasyon hizmetinin verilmesi son derece önemli ve gerekli bir çalışma olarak görülmektedir. Bu hizmetin verilmesi ise kısaca; arşiv koleksiyonlarında bulunan fonlarla muhteva bütünlüğü gösterecek kütüphane-dokümantasyon koleksiyonlarının oluşturulması, yaşatılması ve aynı zamanda bu türdeki kütüphane-dokümantasyon merkezleri ile münasebetlerin geliştirilmesi ile mümkün görülmektedir.

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün Hukukî Dayanağı ve Teşkilât Yapısı

T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, günümüzdeki hukukî dayanağını 3056 sayılı "Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun"un ilgili hükümlerinden almaktadır.

Bu Kanunun 2. maddesinin 'g' fıkrası hükümlerince millî arşivlerimizin korunması ve değerlendirilmesiyle ilgili her türlü görev Başbakanlığa; 11. maddesiyle de Başbakanlık ana hizmet birimlerinden olan Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'ne verilmiştir.

Arşivlerimizin millet ve devlet hayatımız için taşıdığı önem ve değer münasebetiyle, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü devlet teşkilâtımız içerisinde Başbakanlık gibi son derece üst düzey bir makama bağlanmıştır. Bu suretle arşiv varlığımız her yönüyle teminat altına alınmış olmakla birlikte, millî arşiv idaresi hüviyetini kazanmış olan Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'ne hukukî, idarî, malî, personel ve bina gibi temel kaynaklar ve imkanlar sağlanmak suretiyle gerçek manada çalışabilir bir teşkilâtın kuruluşu gerçekleştirilmiştir.

3056 sayılı Kanunla sağlanan hukukî dayanağa istinaden Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün kurulmasının ardından, bu zamana kadar dağınık olarak yürütülmekte olan millî arşiv hizmetleri bir çatı altında toplanmıştır. Bu yeniden teşkilâtlanma Binark (1994:21) tarafından aşağıdaki gibi özetlenmektedir: *"Birbirinden ayrı olarak faaliyet göstermekte olan "Osmanlı Arşivi" ve "Cumhuriyet Arşivi" Daire Başkanlıkları da böylece tek çatı altında birleştirilmiştir. Ayrıca, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü bünyesinde bir "Dokümantasyon Daire Başkanlığı" ihdası cihetine de gidilmiştir."*

Yukarıda da açıkça ifade edildiği gibi, güçlü bir hukukî dayanağa istinaden arşiv teşkilâtının kurulmasıyla, millî seviyede arşivcilik hizmet ve faaliyetlerinde yeni hamleler yapılmaya başlanmış ve bu millî mesele sahipsizlikten kurtarılmıştır.

Burada adı geçen Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nın görevleri Binark (1994:21) tarafından şu ifadelerle açıklanmaktadır: *"Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Osmanlı Devleti ve öncesi dönemlere ait arşiv malzemesinin tespiti ve merkezi bir şekilde kontrol altına alınması, bu malzemenin arşivcilik metod ve teknikleri ne uygun olarak korunması, bakımı, düzenlenmesi, devletin, ilmin, gerçek ve tüzel kişilerin hizmetinde değerlendirilmesi için gerekli ilmî ve teknik çalışmaları yerine getirmekle sorumlu tutulmuştur."*

Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı'nın görevleri ise yine Binark (1994:21-22) tarafından kısaca aşağıdaki gibi özetlenmektedir: *"Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı, Millî Mücadele, Türkiye Büyük Millet Meclisi hükümetleri ve Cumhuriyet dönemine ait arşiv malzemesinin tespiti ve usulüne uygun olarak devir-teslim alınması, bu malzemenin arşivcilik metod ve tekniklerine uygun olarak korunması,*

bakımı, düzenlenmesi; devletin, ilmin, gerçek ve tüzel kişilerin hizmetinde değerlendirilmesi için gerekli ilmi ve teknik çalışmaları yerine getirmekten sorumludurlar.” Burada belirtildiği gibi; kültür mirasımıza ışık tutacak, Cumhuriyet Türkiye’sinden gelecek kuşaklara sahip olmakla gurur duyacakları, onlara tarih ve millî birlik şuuru aşılacak bir Cumhuriyet Arşivi’nin kurulması hedefi de gerçekleşmiştir.

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı, yukarıda kısaca açıklandığı üzere böylesine güçlü, görevleri ağır ve en önemlisi millî büyüklükte bir arşiv teşkilâtı içerisinde ihdas edilmiştir. Bu sebeple Dokümantasyon Merkezinin hizmet ve faaliyetleri de diğer Daire Başkanlıklarının hizmet ve faaliyetleri ile paralellik gösterecek bir anlayış ve tempo içerisinde yürütülmek durumundadır.

Bu şekilde bir teşkilât yapısı içerisinde ihdas edilmiş olan Dokümantasyon Daire Başkanlığı’nın kuruluş amacı ve görevleri, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı Rehberi (1996:1)’nde belirtildiği üzere aşağıdaki gibi tespit edilmiştir:

“Yönetimin hizmet ve faaliyetlerinin yürütülmesinde ihtiyaç duyulan bilgi ve belgenin daha pratik ve sağlıklı bir şekilde temin edilmesi gayesiyle, ilgili kuruluşlarla işbirliği yaparak, idarî dokümanın tespiti, derlenmesi ve merkezi bir şekilde kontrol altına alınması; söz konusu dokümanın, dokümantasyon metot ve tekniklerine göre düzenlenerek, araştırmacıların hizmetine sunulması ve benzeri hizmetlerin yerine getirilmesiyle görevlendirilmiştir.

Yönetimin alacağı kararlar, tespit edeceği politikalar, yapacağı plân ve programlara kaynak olabilecek her türlü idarî doküman ile, kurum ve kuruluşların hizmet ve faaliyetleri neticesinde meydana gelen basılı, yazılı ve gör-ışit materyallerin toplanması; basın taraması yapılarak, makale ve haber indekslerinin hazırlanması; derlenen ve tespit edilen bilgi ve belgelerin bilgi işlem sisteminde değerlendirilerek, yerinde veya bilgi ağı ile yönetimin ve araştırmacıların hizmetine sunulması işlemleri Dokümantasyon Daire Başkanlığı’nın hizmet ve faaliyetlerini teşkil etmektedir.”

Dokümantasyon Daire Başkanlığı üstlenmiş olduğu görevleri gerçekleştirmek için, Daire Başkanlığı'na bağlı Tesbit ve Derleme Hizmetleri, Tasnif Hizmetleri ve Enformasyon Hizmetleri Şube Müdürlükleri olmak üzere teşkilâtlandırılmıştır.

Dokümantasyon Daire Başkanlığı hizmet ve faaliyetlerini, 8'i kütüphaneci 18 üniversite mezunu ve 3 veri giriş elemanı olmak üzere 22 personel ile yürütmektedir.

Dokümantasyon Merkezi Koleksiyonunun Muhteva Karakteristiği ve Sağlama

Dokümantasyon merkezi koleksiyonu muhteva karakteristiği itibariyle, "sosyal ve beşeri" konulardaki her türlü bilgi kaynağının sağlanması ile oluşturulmakta ve geliştirilmektedir.

Dokümantasyon Daire Başkanlığı koleksiyonunun geliştirilmesine yönelik faaliyetlerde diğer Daire Başkanlıkları ile müşterek çalışmalar yapılmakta; arşiv koleksiyonlarını muhteva itibariyle destekleyecek yayınların sağlanmasına öncelik tanınmaktadır.

Bu sebeple koleksiyona; özellikle ve öncelikle kamu kurum ve kuruluşlarının yayınları olmak üzere, meslek birlikleri, vakıflar, dernekler, özel yayıncılar ve şahıslardan bağış, değişim veya satın almak suretiyle yayın sağlanmaktadır.

Dokümantasyon merkezi koleksiyonuna özellikle kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet ve faaliyetleri neticesinde ürettikleri, ancak 'arşiv malzemesi olmayan' yayınlarının sağlanması önemli bir husustur. Çünkü fonlarını yürürlükte olan arşiv mevzuatı çerçevesinde arşive devredecek kurum ve kuruluşların, arşiv malzemesi olmayan yayınlarını sağlamak suretiyle bu yayınların kayba uğraması önlenmiş olmakla birlikte; arşiv fonları ile bir anlamda muhteva bütünlüğü gösterebilecek bu yayınların araştırma hizmetlerine sunulması da sağlanmış olmaktadır. Böylece bir araştırmacı herhangi bir kurumun arşiv malzemesi üzerinde çalışırken, aynı kurumun yayınlarını da görme imkanına kavuşmakta, tek yönlü bir araştırma malzemesi üzerinde çalışmaktan kurtulmaktadır.

Dokümantasyon Merkezi koleksiyonunda Türkçe bilgi kaynakları ağırlıklı olarak yer almaktadır.

Dokümantasyon Merkezi koleksiyonunun yönetimi (sağlama, kataloglama-indeksleme ve bilgi erişim vb.) tamamen bu merkezde kurulmuş bulunan bilgi bankası üzerinde yapılmaktadır.

Dokümantasyon Merkezi Bilgi Bankası;

- Konu Başlıkları

- Emeği Geçenler

- Süreli Yayınlar

- Monograflar

- Tebliğler

- Makaleler

- Haberler

veri tabanlarından meydana gelmektedir.

Konu Başlıkları Veri Tabanı: Dokümantasyon Merkezi koleksiyonunun konu karakteristiğini ve büyüklüğünü gösteren bu veri tabanına bugüne kadar 14.440 adet standard konu başlığı tespit edilerek kaydedilmiştir. Monograflar, tebliğler, makaleler ve haberler veri tabanlarında yürütülen kataloglama ve indeksleme çalışmaları ile bilgiye erişimde Konu Başlıkları Veri Tabanında kayıtlı standard konu başlıkları kullanılmaktadır.

Emeği Geçenler Veri Tabanı: Monograf, Tebliğ, Makale ve Haber veri tabanlarında yürütülen kataloglama ve indeksleme çalışmaları ile bilgi erişimde kullanılmak üzere otorite yazar adları dizinini oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır. 39.362 kayıtlık bir büyüklüğe erişmiştir.

Süreli Yayınlar Veri Tabanı: Koleksiyona sağlanan süreli yayınların kayıt, takip ve erişim işlemlerinin yürütüldüğü veri tabanıdır. Bu veri tabanında 1.090 başlık süreli yayına ait veri girişleri yapılmış olup, bunlardan 420 adedi düzenli olarak sağlanmaktadır.

Monograflar Veri Tabanı: Koleksiyona sağlanan kitap, rapor, tez vb. dokümanlara ait tanımlayıcı (AACR2) ve konu kataloglaması (Konu Başlıkları Veri Tabanı) çalışmaları ile erişim işlemlerinin yürütüldüğü veri tabanıdır. Bu veri tabanında, Haziran 1996 sonu itibariyle 20.334 bibliyografik kayıt vardır.

Tebliğler Veri Tabanı: Koleksiyona sağlanan ve ilk katalog kayıtları Monograflar Veri Tabanı'nda tutulan seminer, sempozyum, kongre ve benzeri toplantılarda sunulan bildiriler, armağan kitaplar ve çeşitli ilmi incelemelerin, konuşmaların toplandığı kitaplardaki metinlere ait tanımlayıcı ve konu kataloglaması çalışmaları ile erişim işlemlerinin yürütüldüğü veri tabanıdır. 25.121 tebliğe ait veri girişı yapılmıştır.

Makaleler Veri Tabanı: Koleksiyona sağlanan ve izleme işlemleri Süreli Yayınlar Veri Tabanı'nda yapılan süreli yayınlarda yer alan makalelere ait indeks bilgilerinin kaydedildiği veri tabanıdır. 71.106 makaleye ait veri girişı yapılmıştır.

Haberler Veri Tabanı: Koleksiyona sağlanan ve izleme işlemleri Süreli Yayınlar Veri Tabanı'nda yapılan süreli yayınlarda yer alan haberlere ait indeks bilgilerinin kaydedildiği veri tabanıdır. 41.500 habere ait veri girişı yapılmıştır.

Monograflar, Tebliğler, Makaleler ve Haberler veri tabanları bibliyografik nitelikli veri tabanlarıdır. Bilgi bankası içerisinde yer alan bütün veri tabanları bütünleşik bir özellik göstermektedir.

Haziran 1991'den itibaren veri girişı işlemlerine başlanan, kayıtlı bilgi sayısı bakımından belli bir seviyeye ulaşan ve yeni veri girişleri ile günden güne gelişen, ileride millî ve milletlerarası bilgi ağlarına bağlanması plânlanan Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı Bilgi Bankası; Mayıs 1995'de şimdilik sadece Başbakanlık Merkez Teşkilâtı birimlerinin ve araştırmacıların on-line erişimli olarak hizmetlerine açılmıştır.

Araştırma Hizmetleri

Dokümantasyon Merkezinde yürütülmekte olan araştırma hizmetlerini genel olarak iki başlık altında değerlendirmek mümkündür. Bunlar;

- Okuyucu Hizmetleri,
- Bibliyografik Yayın Faaliyetleri.

Okuyucu Hizmetleri: Araştırmacılar, Dokümantasyon Merkezi hizmetlerinden Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nın içinde yer aldığı Ankara-Yenimahalle'de bulunan Devlet Arşiv Sitesi'ne bizzat gelerek veya mektup, faks ve telefonla müracaat ederek istifade edebilmektedirler.

Kuruma gelerek yapılan araştırmalarda, araştırmacılara müracaat hizmetleri yanında, bilgi bankasından yayın taraması yapılmakta; ücreti mukabilinde fotokopi hizmeti de verilmektedir. Koleksiyonda bulunmayan bilgi kaynaklarının sağlanabileceği bilgi merkezleri konusunda da yardımcı olunmaktadır.

Dokümantasyon Daire Başkanlığı ve Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı okuyucu hizmetleri, ortak olarak kullanılan bir araştırma salonunda verilmektedir. Ayrıca, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı arşiv katalogları da yine bu salonda kullanılabilir. İstanbul dışında bulunan araştırmacıların, özellikle üniversite mensuplarının kataloglardan istifadelerinde kolaylık sağlamak maksadıyla, Osmanlı Arşivi'nde mevcut defter kataloglarının birer kopyaları çıkartılarak, Ankara'da Genel Müdürlük bünyesinde hizmete sunulmuştur. Bu amaçla, 566 adet kataloğun birer kopyası Ankara'ya gönderilmiştir. Bundan sonra hazırlanacak katalogların gönderilmesine devam edilecektir. Böylece araştırmacılar bütün daire başkanlıklarının her türlü müracaat eserleri yanında diğer koleksiyonlarını da aynı mekanda görme imkanına kavuşmaktadırlar.

Bibliyografik Yayın Faaliyetleri: Dokümantasyon Daire Başkanlığı çalışmaları içerisinde bibliyografik yayın faaliyetleri mühim bir yer tutmaktadır. Bu çerçevede;

- Türk millet ve devlet hayatını yakından ilgilendiren güncel konular,
- Türk Dünyasını yakından ilgilendiren konular,
- Arşiv ve arşivcilik eğitimini destekleyecek mahiyetteki konular ile,
- Osmanlı ve Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlıkları'nın otantik belge neşriyatını muhteva olarak destekleyecek konularda bibliyografik yayınlar hazırlanıp yayınlanmaktadır.

Bu yayınların hazırlanmasında, öncelikle Dokümantasyon Merkezi veri tabanları taranmakta, daha sonra Milli Kütüphane, TBMM Kütüphanesi, YÖK Dokümantasyon ve Uluslararası Bilgi Tarama Merkezi, Üniversite kütüphaneleri, kamu kurum ve kuruluşlarının kütüphaneleri, yabancı misyonların kültür merkezleri ve kütüphaneleri, on-line erişimli yabancı bilgi merkezleri yanında diğer bilgi merkezleri koleksiyonları da taranmaktadır. Böylece tespit edilen bibliyografik kayıtlar bir araya getirilmekte, duplikasyonlar ayıklanmakta, eksikler tamamlanarak mevcut kayıtlar yayın haline getirilmektedir.

Dokümantasyon Daire Başkanlığı bibliyografik çalışmaları yanında; koleksiyona sağlanan ve veri tabanlarına kaydedilen yayınları güncel olarak araştırmacılara duyurmak amacıyla Mayıs 1989'dan bu yana ilk dört sayısı "Duyuru Bülteni" adı altında olmak üzere (2 ayda bir) "Enformasyon Bülteni" adıyla bir süreli bibliyografik yayın hazırlamakta ve yayınlamaktadır.

Enformasyon Bülteni, Başbakanlık merkez teşkilâtı birimlerine, kurum ve kuruluşların kütüphanelerine ve araştırma merkezlerine ücretsiz olarak dağıtılmaktadır.

Buraya kadar ifade edilmeye çalışılan teorik ve tanıtıcı bilgilerin ışığında; millî arşiv kurumumuz içerisinde ihdas edilmiş olan Dokümantasyon Daire Başkanlığı üstlendiği görev ve hizmetlerini günümüzdeki bilgi birikimini de dikkate alarak sadece kendi koleksiyonuna dayanarak yürütmek durumunda olamayacağı için; başta millî seviyede bibliyografik denetimi gerçekleştirmekle yükümlü olan Milli Kütüphane olmak üzere diğer bilgi merkezleri ile münasebet içerisinde olacaktır.

Pek tabii ki; diğer bilgi merkezleri de daha önce belirtildiği çerçevede Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün hizmetlerinden istifade edebilmek için Dokümantasyon Daire Başkanlığı ile münasebetlerini geliştireceklerdir.

Elbette kurulacak her seviyedeki münasebet ile tek tek bilgi merkezleri, hizmetlerini gerçekleştirirken, genel olarak millî bilgi merkezleri sistemimiz de müspet bir gelişme kaydetmiş olacaktır.

KAYNAKÇA

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon

- 1996 Daire Başkanlığı Rehberi. Gnsım. 2.bsk. Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı.

BİNARK, İsmet

- 1980 Arşiv ve Arşivcilik Bilgileri. Ankara: T.C. Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı.
- 1994 Türk Arşivlerinin Kısa Tarihçesi ve Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün Faaliyetleri. Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü.

COOK, Michael

- 1991 Arşiv Otomasyonuna Giriş -Bir RAMP Çalışması- (Çev. Necla İLEMİN)
Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı.
- 1984 Arşivlerin Kullanımı ve Yönetimi; Bir Arşiv Hizmetinin Ülkedeki Yeri.
(Çev. İnci SALTIKGİL)
Günümüzde Arşiv Yönetimi Meslek Eğitiminin Temelleri
(24.4-6.5.1982) İstanbul: Türk Kütüphaneciler Derneği
İstanbul Şubesi, 5-12.

CUNBUR, Müjgan

- 1985 Millî Kütüphane ve Arşiv Malzemesi. Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu (Mayıs 1985) İstanbul: Türk-Arap İlişkileri İncelemeleri Vakfı, 148-154.

DELMAS, B.

- 1991 Arşivler.
(Çev. Nihal SOMER)
Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı.

"3056 sayılı Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde

- 1984 Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun.
T.C. Resmi Gazete, 19.10.1984, Sayı: 18550: 2, 4.

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YAYINLARI

- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı personeli hizmetiçi eğitimi ders notları, İstanbul, 5 Ekim - 3 Aralık 1992.- İstanbul: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1993, - XXXII, 409 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü; yayın nu. 1)
- Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü (Rehber). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1993, - X, 91 s.: rnk. res. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü; yayın nu. 2)
Eser, Türkçe, İngilizce, Fransızca ve Arapça olmak üzere dört dilde hazırlanmıştır.
- Fiyatı: 20.000.-TL.*
- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü III. Kurumlararası Arşiv Hizmetleri Semineri ders notları, Ankara, 13 - 24 Aralık 1993. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1993. - XVII, 345 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü; yayın nu. 3)
- Binark, İsmet. Türk arşivlerinin kısa tarihçesi ve Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün faaliyetleri. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994. - IX, 126 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü; yayın nu. 4)
- Binark, İsmet. A Short history of the Turkish archives and the activities of the General Directorate of the State Archives. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994. - IX, 133 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü; yayın no. 4)
- Başbakanlık Merkez Teşkilatı (Tarihçe ve Mevzuat). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1995. - 2 c. (XXXII, 430; IX, 536 s.: 6 rnk. res.). - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü; yayın nu. 5)

Fiyatı: 600.000.-TL.

Satış fiyatı belirtilmemiş olan yayınlar, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü ile kamu kurum ve kuruluşlarının arşiv personelinin eğitimi, araştırma merkezleri ve üniversiteler için kaynak eser olarak hazırlanmış ve mahdud sayıda basılmıştır.

- Binark, İsmet. Balkan ülkelerinin tarihi kaynakları bakımından Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nin önemi. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1996. - 20 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü; yayın nu. 6)

10-12 Haziran 1996 tarihleri arasında Makedonya Cumhuriyeti'nin Ohrid şehrinde düzenlenen "Balkan Ülkeleri Devlet Arşivleri Genel Müdürleri Yuvarlak Masa Toplantısı"na sunulan tebliğdir.

- Binark, İsmet. Importance of the Prime Ministry Ottoman Archives for historical sources of the Balkan countries. - Ankara: Prime Ministry General Directorate of the State Archives, 1996. - 22 s. - (Republic of Turkey Prime Ministry General Directorate of the State Archives; publication nu. 6)
Paper presented in the "Round Table Meeting of the General Directors of State Archives of the Balkan Countries" held in Ohrid, Republic of Macedonia between 10-12 June 1996.

OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI YAYINLARI

- Atatürk ile ilgili arşiv belgeleri (1911-1921 tarihleri arasına ait 106 belge). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1982. - XII, 206 s. - (T.C. Başbakanlık Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın no.1. Gn. no. 060)

- Osmanlı fermanları = Ottoman ferman. - İstanbul: Seçil Ofset, 1992. - 208 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 2)

- Osmanlı Devleti ile Kafkasya, Türkistan ve Kırım Hanlıkları arasındaki münasebetlere dair arşiv belgeleri (1687-1908 yılları arası). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1992. - XLVII, 240, 197 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 3)

Mevcudu kalmamıştır.

Fiyatı: 32.000.-TL.

- Osmanlı Devleti ile Azerbaycan Türk Hanlıkları arasındaki münasebetlere dair arşiv belgeleri: Karabağ - Şuşa, Nahçıvan, Bakü, Gence, Şirvan, Şeki, Revan, Kuba, Hoy, I (1578-1914). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1992. - XXVIII, 427 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 4)

Mevcudu kalmamıştır.

Fiyatı: 30.000.-TL.

- Başbakanlık Osmanlı Arşivi rehberi. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1992. - XXVI, 634 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 5)

Mevcudu kalmamıştır.

Fiyatı: 40.000.-TL.

- Başbakanlık Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı çalışmalarında uyulacak imlâ usûl ve eşasları. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. - VI, 153 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 6)
- Bosna - Hersek ile ilgili arşiv belgeleri (1516 - 1919). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1992. - XXVIII, 685 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 7)
Mevcudu kalmamıştır. *Fiyatı: 68.000.-TL.*
- Başbakanlık Osmanlı Arşivi tasnif talimatnamesi. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. - XIII, 169 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 8)
- Osmanlı Devleti ile Azerbaycan Türk Hanlıkları arasındaki münasebetlere dair arşiv belgeleri: Karabağ - Şuşa, Nahçıvan, Bakü, Gence, Şirvan, Şeki, Revan, Kuba, Hoy, II (1575-1918). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1993. - XX, 483 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 9)
Mevcudu kalmamıştır. *Fiyatı: 65.000.-TL.*
- Reyhman, Jan - Ananiasz Zajaczkowski. Osmanlı - Türk diplomatikası el kitabı = Handbook of Ottoman - Turkish diplomacy / gnlş. İng. çev. Andrew S. Ehrenkreutz, çev. Mehmet Fethi Atay. - İstanbul: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1993. - XXIV, 257 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 10)
- Musul - Kerkük ile ilgili arşiv belgeleri (1525-1919). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1993. - XXXVI, 734 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 11)
Fiyatı: 75.000.-TL.
- 3 numaralı mühimme defteri (966-968/1558-1560): Tıpkıbasım. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1993. - 570 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 12. Divân-ı Hümayûn Sicilleri dizisi; 1)
Fiyatı: 280.000.-TL.
- 3 numaralı mühimme defteri (966-968/1558-1560): Özet ve transkripsiyon. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1993. - LIX, 816 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 12. Divân-ı Hümayûn Sicilleri dizisi; 1)
Fiyatı: 280.000.-TL.
- 438 numaralı muhâsebe-i vilâyet-i Anadolu defteri (937/1530) 1.: Kütahya, Karahısâr-ı Sâhip, Sultanönü, Hamid ve Ankara Livâları: Dizin ve tıpkıbasım. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1993. - XXII, 108, 209 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 13. Defter-i Hâkânî dizisi; 1)
Fiyatı: 160.000.-TL.

- Osmanlı belgelerinde Ermeniler (1915-1920). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1994. - XXXIX, 627 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 14)

Fiyatı: 100.000.-TL.

- Osmanlı belgelerinde Ermeniler (1915-1920). - 2. bsk. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1995. - LXXXIV, 627 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 14)

Fiyatı: 350.000.-TL.

- Hüseyin Nâzım Paşa. Ermeni olayları tarihi. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1994. - 2 c. (LXIV, 463, 543 s.). - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 15)

Fiyatı: 180.000.-TL.

- Tanzimat öncesi merkez evrakının tasnif kılavuzu ve belge örnekleri. - İstanbul: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994. - XIV, 632 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 16)

- Bulgaristan'daki Osmanlı evrakı. - İstanbul: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994. - XXIII, 230 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 17)

Fiyatı: 30.000.-TL.

- Osmanlı belgelerinde sıyakat yazısı. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994. - IX, 285 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 18)

- Osmanlı fermanları = Ottoman fermanı. - 2. bs. Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1994. - XXX, 177 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 19)

Fiyatı: 900.000.-TL.

- 438 numaralı muhasebe-i vilâyet-i Anadolu defteri (937/1530) II.: Bolu, Kastamonu, Kengiri ve Koca-ili livâları: Dizin ve tıpkıbasım. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1994. - XIII, 171, 200 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 20. Defter-i Hâkânî dizisi; I)

Fiyatı: 350.000.-TL.

- 5 numaralı mühimme defteri (973/1565-1566): Tıpkıbasım. - Ankara: Başbakanlık Basımevi 1994. - 704 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 21. Divân-ı Hümâyûn Sicilleri dizisi; II)

Fiyatı: 450.000.-TL.

- 5 numaralı mühimme defteri (973/1565-1566): Özet ve indeks. - Ankara: Başbakanlık Basımevi 1994. - XLIX, 449 s. - (Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 21. Divân-ı Hümâyûn Sicilleri dizisi; II)

Fiyatı: 400.000.-TL.

- Arşiv belgelerine göre Balkanlar'da ve Anadolu'da Yunan mezâlimi I: Balkanlar'da Yunan mezâlimi. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1995. - LIII, 685 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 22)

Fiyatı: 400.000.-TL.

- Arşiv belgelerine göre Kafkaslar'da ve Anadolu'da Ermeni mezâlimi I: 1906-1918 = Armenian violence and massacre in the Caucasus and Anatolia based on archives. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1995. - LXIII, 642 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 23)

Fiyatı: 400.000.-TL.

- Arşiv belgelerine göre Kafkaslar'da ve Anadolu'da Ermeni mezâlimi II: 1919 = Armenian violence and massacre in the Caucasus and Anatolia based on archives. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1995. - XI, 452 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 24)

Fiyatı: 270.000.-TL.

- Armenians in Ottoman Documents (1915-1920). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1995. - XLIV, 641 s. - (The Turkish Republic Prime Ministry General Directorate of the State Archives; publication no. 25)

Fiyatı: \$ 30.00

- Başbakanlık Osmanlı Arşivi katalogları rehberi. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1995. - XXVII, 320 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 26)

Fiyatı: 250.000.-TL.

- 166 numaralı muhâsebe-i vilâyet-i Anadolu defteri (937/1530) Hüdâvendigâr, Biga, Karesi, Saruhân, Aydın, Menteşe, Teke, Alâtiye livâları: Dizin ve tıpkıbasım. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1995. - XVI, 208, 314 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 27. Defter-i Hâkânî dizisi; II)

Fiyatı: 750.000.-TL.

- 6 numaralı mühimme defteri (972/1564-1565): Tıpkıbasım. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1995. - 673 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 28. Divân-ı Hümâyûn Sicilleri dizisi; III)

Fiyatı: 850.000.-TL.

- 6 numaralı mühimme defteri (972/1564-1565): Özet-transkripsiyon ve indeks. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1995. - 2 c. (XXI, 449; V, 490 s.). - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 28. Divân-ı Hümâyûn Sicilleri dizisi; III)

Fiyatı: 1.300.000.-TL.

- Makedonya'daki Osmanlı evrakı. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1996. - XVI, 229 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 29)

Fiyatı: 250.000.-TL.

- Arşiv belgelerine göre Balkanlar'da ve Anadolu'da Yunan mezâlimi II: Anadolu'da Yunan mezâlimi. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1996. - XIII, 674 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 30)

Fiyatı: 450.000.-TL.

CUMHURİYET ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI

YAYINLARI

- Devlet Arşiv Sitesi. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1977. - 11 s.: 19 plânş.
- Arşiv ve arşivcilik bibliyografyası (Türkçe ve yabancı dillerde yayınlanmış kaynaklar) / haz. İsmet Bınark. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1979. - LXXIX, 285 s. - (T.C. Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 2. Gn. no. 042)
- Bınark, İsmet. Arşiv ve arşivcilik bilgileri. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1980. - XXIV, 245 s. - (T.C. Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 3. Gn. no. 049)
- Başbakanlık Devlet Arşiv Sitesi "Cumhuriyet Arşivi"nin açılışı, 29 Ekim 1988. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1989. - 16 s.: 24 plânş. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 4)
- Kurumlararası Arşivcilik ve Dokümantasyon Semineri (2 - 27 Ekim 1989: Ankara). - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1989. - 2 c. (190; 50 s.). - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü; yayın no. 5)
c. 1.: Arşiv tebliğleri,
c. 2.: Dokümantasyon tebliğleri.
- Kathpalia, Yash Pal. Arşiv malzemesinin korunması ve restorasyonu / çev. Nihal Somer. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1990. - XLVII, 219 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 6)
- Benoit, Gérard - Danièle Neirinck. Endüstriyel ve tropikal ülkelerin arşiv binalarında en ekonomik korunma metod ve vasıtaları / çev. Nihal Somer. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1990. - IX, 59 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 8)
- Roper, Michael. Arşiv ve belge yönetimi ile ilgili milli standartlar rehberi - RAMP çalışması / çev. Necla İlemin. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1991. - XIV, 87 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 9)
- Cook, Michael. Arşiv otomasyonuna giriş - bir RAMP çalışması / çev. Necla İlemin. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1991. - XVI, 81 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 10)
- Bınark, İsmet. Cumhuriyet döneminde arşiv hizmetlerinin geliştirilmesi konusunda yapılmış çalışmalar ve Cumhuriyet Arşivi. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1991. - 46 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 11)
- Delmas, B. Arşivler / çev. Nihal Somer. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1991. - XIV, 136 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 12)

- Rhoads, B. James. Milli enformasyon sistemlerinde arşiv ve belge yönetiminin rolü - bir RAMP çalışması / çev. Gül Atay. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1991. - IX, 81 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 13)
- Binark, İsmet. Türk arşivlerinin kısa tarihçesi, önem ve değeri, arşiv hizmetlerinin geliştirilmesi konusunda yapılmış çalışmalar. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1991. - 17 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 14)
- 25-26 Eylül 1991 tarihlerinde Belgrad'da toplanan "Balkan Ülkeleri Milli Arşiv Direktörleri Toplantısı"na sunulan tebliğdir. Türkçe ve İngilizce olarak yayınlanmıştır.
- Milletlerarası Arşiv Kongresi (12.: 6-11 Eylül 1992: Montreal). XII. Milletlerarası Arşiv Kongresi, 6-11 Eylül 1992, Montreal: Sunulan tebliğler - I. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. - VII, 45 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 15)
- Milletlerarası Arşiv Kongresi (12.: 6-11 Eylül 1992: Montreal). XII. Milletlerarası Arşiv Kongresi, 6-11 Eylül 1992, Montreal: Sunulan tebliğler - II. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. - 63 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 16)
- Schellenberg, T. R. Arşiv idaresi / çev. Neclâ İlemin. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1993. - VII, 286 s.; 9 şekil. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 17)
- Clements, D. W. G. - D. L. Thomas. Arşiv belgelerinin korunması konusunda temel bilgiler - bir RAMP çalışması / çev. Neclâ Olsa. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1993. - XIV, 29 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 18)
- Bulgaristan'a satılan evrak ve Cumhuriyet dönemi arşiv çalışmaları. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1993. - XXXV, 604 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 19)
- Macar asıllı Türk tarihçisi ve arşivist Lajos Fekete'nin arşivciliğimizdeki yeri. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994. - XV, 221 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 20)
- Roper, Michael. Koruma ve konservasyon servisinin planlanması, teçhizatlandırılması ve personel istihdamı - bir RAMP çalışması / çev. Neclâ İlemin, Neclâ Büyükkırcalı. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994. - XVI, 89 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 21)

- Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı rehberi. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994. - VIII, 13, 7 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 22)
- İstiklâl Harbi ile ilgili telgraflar. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994. - V, 652 s.- (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 23)
- Fiyatı: 50.000.-TL.
- Lynn, M. Stuart. Muhafaza ve erişim teknolojisi: Bilgi ortamının değiştirilmesinde dijital ve dijital olmayan işlemler arasındaki münasebetler konusunda açıklamalı teknik terimler sözlüğü / çev. Neclâ İlemin, Neclâ Büyükkırcalı. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994. - XX, 95 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 24)
- Arşivcilerle ilgili makaleler / çev. Neclâ Büyükkırcalı, Neclâ İlemin. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1995. - XI, 49 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 25)
- 3473 sayılı "Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun" kapsamında ayıklama ve imha komisyonlarına ait çalışma rehberi ve Devlet Arşivi'ne arşiv malzemesinin devir işlemleri. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1996. - XIX, 291 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 26)
- Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı rehberi. - gışlm. 2. bsk. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1996. - XVIII, 451 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 27)

DOKÜMANTASYON DAİRE BAŞKANLIĞI

YAYINLARI

- Enformasyon Bülteni (iki aylık). - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Mayıs 1989-...
İlk dört sayı "Duyuru Bülteni" adı ile yayınlanmıştır.
- Basında Körfez Savaşı sonrası gelişmeler - bibliyografik tarama - (makale, yorum ve haberler). - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1990-1991. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı; yayın no. 1/1-16)
1-10. sayılar "Basında Körfez Bunalımı" adı ile yayınlanmıştır.

- Türkiye - Avrupa Topluluğu bibliyografyası (1957-1990) = Turkey - European Community bibliography (1957-1990). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1990. - XLVII, 837 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı; yayın no. 2)
- Basında dış Türkler - bibliyografya - (makale, yorum ve haberler): 1 Ocak - 31 Aralık 1990. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1991. - XVIII, 222 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı; yayın no. 3)
- Basında dış Türkler - bibliyografya - II (makale, yorum ve haberler): 1 Ocak - 31 Aralık 1991. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. - XVIII, 229 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı; yayın no. 4)
- Türkiye dışındaki Türkler bibliyografyası = A Bibliography of Turks out of Turkey. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1992. - 2 c. (LXV, 1379 s.). - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı; yayın no. 5)
  - c. 1.: Genel / Altay - Sibirya Türkleri / Batı Türkleri,
  - c. 2.: Doğu Avrupa Türkleri / Türkistan Türkleri.
- İç ve dış basında Karabağ olayları I - bibliyografya - (makale, yorum ve haberler): 1 Ocak - 30 Nisan 1992. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. - VI, 88 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı; yayın no. 6/1)
- İç ve dış basında Karabağ olayları II - bibliyografya - (makale, yorum ve haberler): 1 Mayıs - 30 Haziran 1992. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. - VII, 75 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı; yayın no. 6/2)
- Türkiye - Avrupa Topluluğu bibliyografyası II (1990-1992) = Turkey - European Community bibliography II (1990 - 1992). - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. - XXXIII, 150 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı; yayın nu. 7)
- Bosna - Hersek bibliyografyası = Bosnia - Herzegovina bibliography. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1993. - XLVI, 410 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı; yayın nu. 8)
- Basında dış Türkler - bibliyografya - III (makale, yorum ve haberler): 1 Ocak - 31 Aralık 1992. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1993. - XII, 506 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı; yayın nu. 9)

- Aşçı, Arif. T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Merkezi'nin bilgi merkezleri sistemi içindeki yeri ve önemi. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1996. - 15 s. - (T. C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı; yayın nu. 18)